

ПРЕС КЛИПИНГ

8. јун 2012.

НАСЛОВИ

ДРЖАВА ДУГУЈЕ НЕИМАРИМА (стр. 2)

НИЖА ГРАНИЦА ОДЛАСКА У ПЕНЗИЈУ (стр. 3)

РАДНИЦИ У ШУМАДИЈИ ЗАМРЗНУЛИ ШТРАЈК (стр. 3)

"НЕОБУС" ПОНОВО НА ПРОДАЈУ ? (стр. 4)

КГ: ЗАМРЗНУТ ШТРАЈК У "ШУМАДИЈИ" (стр. 4)

"РАДНИЦИ "ПАРТИЗАН ПУТА" У ШТРАЈКУ (стр. 5)

ЦРНА СТОПА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ (стр.6)

РЕЈТИНГ СРБИЈЕ : "ПЛИВАМО ПО ДНУ" (стр. 7)

НЕ ПОМАЖУ НИ ВЕЋЕ ПЛАТЕ (стр. 8)

ЖЕНЕ СЛАБИЈЕ ПЛАЋЕНЕ ОД МУШКАРАЦА (стр. 9)

СЛАБ ДИНАР ПРАЗНИ И БУЏЕТ ДРЖАВЕ (стр. 11)

ЈАЧАЊЕ ДИНАРА ЗА 0,3 ОДСТО, ДАНАС 115,27 ЗА ЕВРО (стр. 12)

МОГЛИ СМО ДА НАПРАВИМО ХИЉАДУ КИЛОМЕТАРА ПУТА (стр. 13)

Privredni PREGLED

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1015:Dr%C5%BEava-duguje-neimarima&catid=11&Itemid=122

Држава дугује неимарима

АУТОРКА: Добрила Солеша

Грађевинска сезона је у пуном јеку, али истовремено ничу и велики проблеми, јер према најновијој анализи Синдиката радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије, од око 8.000 предузећа чак 80 одсто је - неликвидно. Око 50 одсто фирми не исплаћује редовно зараде радницима, а дугује и доприносе за државу. Највећи кривац урушавања и беспарице је дуг државе од око 400 милиона евра, колико по тренутним проценама потражују грађевинци за изведене пројекте, објашњава Душко Вуковић, председник Самосталног синдиката грађевинарства Србије.

Указујући на лоше резултате анализе, Вуковић истиче да руководиоци грађевинских компанија сматрају да ће ова година завршити са 50 одсто мање уговорених послова у односу на прошлу годину. Око 20 одсто испитаних указује да су у великим проблемима, а да дугорочне тешкоће могу на крају да сазидају и банкрот. Ако се овакви трендови наставе, до краја године би могло да пропадне чак 4.000 фирми у бранши, због мањка послова, додаје Вуковић. Он подсећа да рупе на рачунима и неликвидност представљају и блокаду за равноправно учешће грађевинаца на тендерима. Пре неколико дана окупили су се представници синдикалних организација Србије и Београда, који чине 60 одсто оперативе. Са скупа је упућен захтев Влади и надлежним министарствима да држава хитно измири своја дуговања. Такође тражимо да исте стимулације до 10.000 евра за отварање радних места страним компанијама важе и за домаће фирме. Упућен је и ургентан захтев за изменом Закона о јавним набавкама, каже за Привредни преглед Миодраг Миловић, председник синдиката грађевинарства Београда. Миловић прецизира да већина домаћих компанија не може да испуни услове тендера, да су странци преузели цело тржиште на којем се домаћини ангажују за подизвођаче. Неке иностране фирме дају погрешне податке о техничким, радним и људским капацитетима на тендерима, а чак и региструју фирму у Србији без маханизације, каже он. Резултат хаотичне ситуације се одражава и на положај око 115.000 радника, колико их је још преостало, што је половина од 250.000 из 1990. године. Десетине фирми су већи број радника прогласиле технолошким вишковима, многи су упућени на биро, док се истовремено прибегава ангажовању радника преко омладинских задруга и агенција. И даље њих око 40.000, преко 30 одсто укупно ангажованих, ради на црно, упозоравају синдикалци.

Без плате 17 месеци

Радници грађевинског предузећа Партизански пут штрајкују већ два дана у организацији Асоцијације слободних и независних синдиката (АСНС) јер већина од 500 запослених од којих је половина на одморима нису добили плату већ 17 месеци. Драматична је ситуација је и у Комграпу, где радници месецима не примају зараде. У већини фирми плате су од 20 до 35 хиљада динара, али због курса динара и сталних поскупљења, неимари захтевају да Влада хитно реагује и спречи пад урушеног стандарда.

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1035:Ni%C5%BEa-granica-odlaska-u-penziju&catid=13&Itemid=112

Нижa граница одласка у пензију

ИЗВОР:

Нова француска социјалистичка влада покренула је јуче поступак за снижавање границе за одлазак у пензију са 62 на 60 година насупрот тренду у развијеним земљама у којима се све више подиже та старосна граница. Оландова влада је изнела нацрт уредбе за враћање границе од 60 година за неке раднике, попут оних који су почели да раде са 18 или 19 година или мајки које су родиле троје или више деце. Предлог француске владе се оцењује као уступак синдикатима, док се, с друге стране, критикује да би могао скупо да кошта француски буџет. Овај потез је у предизборној кампањи обећао и нови председник, социјалиста Франсоа Оланд.

Подизање границе за одлазак у пензију са 60 на 62 године био је кључни део реформе коју је 2010. спровела влада у мандату конзервативног председника Николе Саркозија с циљем да се смањи огромни дуг земље, а многи економисти су оценили да старосна граница није довољно померена. Влада у Паризу је саопштила да ће предлог који се тиче отприлике шестине радника који одлазе у пензију, бити завршен овог месеца, а да ће ступити на снагу у новембру. Трошкови ове реформе, који се процењују на око 1,1 милијарди евра следеће године, биће покривени малим повећањем издатака за пензију при исплати плата, навела је влада. Предлог је изнесен кроз уредбу, а не закон који би морао бити усвојен у парламенту где сада већину имају конзервативци. Француски парламентарни избори почињу у недељу, а Оланду је потребна већина у скупштини да би остварио већи део онога што је обећао у кампањи. Бета @ЛЕГЕНДА: Уместо са 62, у пензију можда са 60 година

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1051:Radnici-u-%C5%A0umadiji-zamrznuli-%C5%A1trajk&catid=20&Itemid=124

Радници у Шумадији замрзнули штрајк

ИЗВОР: БЕТА

Запослени у предузећу Шумадија, које запошљава особе са инвалидитетом, замрзли су штрајк до 20. јуна. Тада би требало да почну преговори са новим директором око редовне исплате и намирења заосталих дуговања као и упошљавање капацитета, речено је агенцији Бета у Самосталном синдикату металаца. У генерални штрајк је 5. јуна ступило око 50 запослених, међу којима око 20 радника са инвалидитетом, од укупно 85 радника у Шумадији. Председник Самосталног синдиката металаца Дејан Марковић рекао је агенцији Бета да је скупштина предузећа поставила новог директора Верољуба Брадића који је изабран на конкурс на кој су се пријавила четири кандидата.

Намера је да почнемо преговоре са новим директором и да видимо на који начин може да реши наше проблеме, навео је Марковић. Бивши директор Радослав Јовановић је недавно поднео оставку и није испунио договор постигнут са синдикатима након штрајка у марту ове године. Јовановић је указао на лош однос Министарства економије са радницима са инвалидитетом, односно на кашњење рефундација за исплату зарада радницима те категорије.

<http://www.dnevnik.rs/novi-sad/neobus-ponovo-na-prodaju>

"Необус" поново на продају?

АУТОР: З. Делић

Представници Развојне банке Војводине, запослени из "Необуса" покрајински секретар за рад и запошљавање Мирослав Васин наставиће разговоре започете због кризе у Фабрици аутобуса "Необус", где штрајк траје дуже од месец дана. Данас се разматрала могућност да се запосленима исплате бар две бруто зараде, од укупно осам, колико није исплаћено. Уједно, запослени немају ни оверене здравствене књижице, па је потребно да се за око 220 радника уплате и доприноси за пензијско и здравствено осигурање. Развојна банка Војводине највећи је поверилац "Необуса", који је дужан око 4,5 милиона евра.

Прошле седмице из Градског одбора синдиката металаца Новог Сада чуло се да је један од предлога како да "Необус" изађе из кризе, да се Фабрика аутобуса припоји Градском саобраћајном предузећу "Нови Сад" и да за градског превозника производи аутобусе. Такав пример већ постоји у Београду и Нишу, где "Икарбус" односно "Ни бус" производе аутобусе за потребе ова два града.

- "Необус" је приватна фирма, а за припајање градском превознику требало би да Фабрика аутобуса оде у стечај, јер би онда већински власник изгубио право на управљање акцијама - објаснио је председник синдиката металаца Новог Сада Новак Васић, додајући да би се спајањем две фирме сачувала радна места у фабрици и одржала производња аутобуса.

Васић је рекао да се на састанку од заступника већинског власника, уједно и мањинског власника капитала Зорана Кијца, могло чути да се воде преговори око продаје "Необуса" и то са кинеским и белгијским партнерима, али да ће се исход разговора знати крајем јуна. Зоран Кијац јуче је рекао је да ће данас писмено одговорити на питања "Дневника", јер је био заузет.

Већински власник "Необуса" је Мохамедали Маграби из Саудијске Арабије, који се у домовини бави превозом и у возном парку има око 2.000 аутобуса.

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=06&dd=07&nav_category=12&nav_id=616517

КГ: Замрзнут штрајк у "Шумадији"

ИЗВОР: БЕТА

Крагујевац -- Запослени у крагујевачком предузећу "Шумадија", које запошљава особе са инвалидитетом, замрзли су данас штрајк до 20. јуна.

Тада би требало да почну преговори са новим директором о редовној исплати и намирања заосталих дуговања као и упошљавање капацитета, речено је агенцији Бета у Самосталном синдикату металаца. У генерални штрајк је 5. јуна ступило око 50 запослених, међу којима око 20 радника са инвалидитетом, од укупно 85 радника у "Шумадији".

Председник Самосталног синдиката металаца Дејан Марковић је рекао агенцији Бета да је скупштина предузећа поставила **новог директора Верољуба Брадића**, који је изабран на конкурс на који су се пријавила четири кандидата.

"Намера је да почнемо преговоре са новим директором и да видимо на који начин може да реши наше проблеме", навео је Марковић.

Бивши директор Радослав Јовановић је недавно поднео оставку и није испунио договор постигнут са синдикатима након штрајка у марту ове године.

Јовановић је указао на лош однос Министарства економије према радницима са инвалидитетом, односно на кашњење рефундација за исплату зарада радницима те категорије.

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=06&dd=07&nav_category=12&nav_id=616537

Радници "Партизан пута" у штрајку

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Београд -- Део радника "Партизанског пута" није постигло договор са управом тог грађевинског предузећа у реструктурирању о исплати заосталих зарада и наставиће штрајк.

"Није постигнут договор са директором око испуњавања наших захтева и тек ћемо размотрити са централом Асоцијације слободних и независних синдиката наше даље протестне активности", рекао је Добривоје Ристић, председник штрајкачког одбора и главни повереник АСНС, чији је предузеће члан.

Радници траже месечну исплату зарада за све запослене, у складу с потписаним анексима уговора о раду, које касне од 16 до 19 месеци, регулисање здравствене заштите за све запослене односно оверу здравствених књижица и уплату заосталих доприноса за пензијско-инвалидско осигурање које није уплаћено за 17 месеци.

Ристић је навео да 94 запослена немају оверену здравствену књижицу.

Предузеће "Партизански пут" је приватизовано 2006. и пословало је у оквиру Предузећа за путеве "Београд" из састава Нибенс групе, а прошле године је враћено држави.

Власник Нибенс групе Мило Ђурашковић је ухапшен у мају прошле године због сумње да је оштетио предузећа која је куповао у приватизацији.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:383220-Crna-stopa-nezaposlenosti>

Црна стопа незапослености

АУТОРКА: Б. СТЕЉА

Статистика показује да се, упркос кризи, смањује удео незапослених на тржишту рада, али је реалност другачија. На бироу 12.689 презимена мање него прошлог месеца

Када бисмо слепо веровали језику бројки, чинило би се да је у Србији, упркос хроничној кризи, све мање незапослених. Према последњим подацима Националне службе за запошљавања посао у овом тренутку тражи 762.576 наших грађана, а у истом периоду прошле године на њиховом списку било је 1.546 презимена више. И "свежа прошлост" указује на то да се ствари, бар привидно, крећу на боље.

- И у односу на претходни месец број незапослених је смањен и то за 12.689 особа, односно за 1,66 одсто - наводи Срђан Андријанић из Националне службе за запошљавање.

Ипак, далеко смо од опоравка - углас оцењују економисти. А и из Међународне организације рада у Србији поручују да се "сувише не заносимо бројкама".

- Без обзира на ова померања не можемо да очекујемо значајнији раст запослености до краја ове године - оцењује Јован Протић, национални координатор Међународне организације рада у Србији.

БРОЈ ОТПУШТЕНИХ СВЕ ВЕЋИ Осим што пада број незапослених, у Србији има и све више оних који су изгубили своје радно место. Према подацима Привредне коморе Србије, у односу на април 2011. године, број запослених смањен је за 18.900 особа, или за 1,1 одсто: - Од укупног броја запослених у априлу ове године, 1.332.786 људи радило је код правних лица, док се број приватних предузетника и запослених код њих процењује на 401.016.

- Статистика показује само ситне кораке напред, али још нема ни говора о битним помацима. Да би до тога дошло, неопходне су промене Закона о раду и већи раст бруто друштвеног производа.

Према званичним прогнозама, БДП ће у овој години порастати свега 0,5 одсто, што је далеко од предуслова за нова запошљавања.

- Да би се стопа незапослених смањила за 0,2 одсто, БДП мора да порасте бар један процентни поен - објашњава Протић и додаје да су за нова радна места, осим привредног раста, неопходне и измене Закона о раду који је у овом часу исувише рестриктиван, па "не дозвољава ни лак излаз, а ни улаз на тржиште рада".

Мада је Србија достигла своју историјски најнижу стопу незапослености, из званичних институција указују да није баш све тако црно.

- У 2010. години се запослило око 140.000 са наше евиденције, а у 2011. смо имали појачано запошљавање, па је са списка скинуто више од 180.000 презимена - кажу у НСЗ.

С друге стране, у овој служби примећују готово истоветне трендове када је сама структура незапослених у питању. Тако и овога маја највеће редове на бироу стварају млади (од 25 до 29 година) као и они са недовољним квалификацијама. Са завршеном осмолетком у овом се часу послу нада чак 218.641 кандидат.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:383219-Rejting-Srbije-quotPlivamoquot-po-dnu>

Рејтинг Србије: "Пливамо" по дну

АУТОР: В. Ц. С.

Новости истражују - по многим критеријумима смо међу најлошијима на свету. Неславно место по здравству, демократији, корупцији, одливу мозга

ЈОШ се није стишала бура око недавне информације да је Србија на самом дну листе по квалитету здравства, када нам је стигло ново истраживање, по ком се нисмо прославили ни кад је у питању демократичност друштва. Док нам је здравство на последњем, 34. месту лествице, по демократичности смо "упали" у групу полудемократија, где су и Хрватска, Бугарска, Румунија, Црна Гора и Македонија. Истраживачи Фридом хауса оцењивали су бодовима од један до седам, с тим што је један највиша, а седам најнижа оцена. У већини ових области Србија је нешто испод "златне средине" (3,25). Ипак, по независности медија (оцена 4), корупцији (оцена 4,25) и владавини права (оцена 4,5), међу лошије ранжиранима смо.

- Ситуацију треба схватити крајње озбиљно јер већ дуже времена ми не само да не напредујемо, већ назадујемо. Очигледан је пример индекс перцепције корупције - каже Владимир Гоати из Транспарентности Србија.

Тако смо на листи Транспаренси интернешнела претпрошлу годину завршили на 78. месту од 178 земаља, а прошлу на 86. по корупцији. А последице су очигледне. Тамо где је висок степен корупције, слабији је економски развој, али и степен демократије и људских права. Зато су нас Чешка, Пољска и Словенија одавно претекле.

Према показатељима Светског економског форума, ми смо на 128. месту од 142 земље кад је у питању железничка инфраструктура, 131. смо по квалитету путева, 128. по независности судства. Србија је трећа по одливу мозга и 102. од 139 земаља по ефикасности тржишта рада.

- Тачно је да смо по већини критеријума лоше котирали у Европи, али смо, ако то теши, у далеко бољој ситуацији од афричких, сиромашних азијских и латиноамеричких, као и од пацифичких земаља - каже Горан Николић, економиста.

Оваква позиција не треба да нас изненађује, јер смо на дну Европе цео век. Списак онога по чему смо сада бољи него пре деценију није мали, али су и други у међувремену напредовали, па се наше позиције на светским ранг-листама нису побољшале.

RANGIRANJE SRBIJE MEĐU DRŽAVAMA SVETA			
BDP	80. od 226	putevi	87. od 221
radna snaga	103. od 229	vodeni saobraćaj	81. od 108
stopa nezaposlenosti	172. od 200	vazdušni saobraćaj	117. od 236
investicije	142. od 186	odliv mozgova	139. od 142
direktnе strane investicije	64. od 90	nezavisnost sudstva	128. od 142
javni dug	76. od 137	korupcija	86. od 178
uvoz	87. od 222	efikasno tržište rada	102. od 139
izvoz	75. od 221	natalitet	205. od 228
ulaganje u obrazovanje	73. od 163	mortalitet	12. od 230
upotreba telefona	50. od 229	prirodni priraštaj	201. od 222
upotreba mobilnog	71. od 229	vroj obolelih od HIV	115. od 163
korišćenje interneta	57. od 216	kvalitet zdravstva	34. od 34
železnica	52. od 134	indeks demokratije	65. od 167

Ипак, продужен је животни век, порастао је број образованих, показујемо благе помаке у попуњавању ПИСА тестова, драстично је опала смртност одојчади. Док је пре пола века умирало свако десето дете до годину дана, данас умире њих седам на 1.000. И поред тога, морталитет нам је изузетно висок. То је зато јер смо једна од 10 најстаријих нација на свету. Осим тога, каже Иван Маринковић из Центра за демократска истраживања, заостајемо и по превенцији:

- Стопа кардиоваскуларних болести нам је изузетно висока, као и стопа оболевања од тумора. У првом случају смо осми, а у другом делимо треће место у свету. Зато нам треба много боља здравствена заштита.

У РАСЕЈАЊУ 10.000 НАУЧНИКА

СРПСКА научна дијаспора данас броји више од 10.000 истраживача. Из Министарства науке и просвете поручују да они константно, са мање или више успеха, покушавају да одлив мозга сведу на разумну меру. Издвајања за науку из бруто домаћег производа су са 0,27 повећана на 0,47 одсто, а предвиђено је да до 2015. достигну један проценат.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:383185-Ne-pomazu-ni-vece-plate>

Не помажу ни веће плате

АУТОР: М. Н. С.

Пензије и примања у јавном сектору без замрзавања, а ПДВ ће бити већи бар три одсто. "Коверте" без стега неће донети бољи живот, јер ће уз раст пореза све бити скупље

ЗАМРЗАВАЊА плата у јавном сектору и пензија, иако више пута најављивана као ургентна мера штедње, неће бити - сазнају "Новости" у Влади. "Ослобађање" примања од стега добра је вест, посебно за скоро три милиона грађана који зависе од државне касе, али то не значи да ће боље живети. Цене ће ускоро сигурно бити веће, јер ће порез на додату вредност бити повећан, и то највероватније на 21 одсто.

Државна власт одлучила је да одустане од замрзавања пензија и плата, јер таква мера, према проценама, дала би више штете него користи. Једна од последица био би још већи пад ионако десетковане потрошње. Са још тањим ковертама грађани би били принуђени да додатно смањују своје куповине

- Статистички подаци показују годишњи пад промета у малопродаји од 6,2 одсто, али реално, пазари су мањи и до 20 одсто - указује саговорник "Новости".

- Када би у овом тренутку и плате у јавном сектору и пензије ставили "под лед", без обзира на симболична повећања, посебно код примања најстаријих суграђана, промет би сигурно био знатно мањи. Све то се прелива на производњу, која ће бити све скромнија, а самим тим би и бруто друштвени производ био озбиљно угрожен.

ОТПУШТАЊА ОВЕ године међу државним службеницима неће бити отпуштања. Реорганизација радних места у свим секторима који се финансирају из државне касе сачекаће, како "Новости" сазнају, пролеће 2014. године.

Око 1,7 милиона најстаријих грађана добило је у мају повишицу априлских примања од 3,46 одсто, а и запослени у јавном сектору добили су толику "повишицу". Док су пензионери просечно добили 828 динара више, јавна је тајна да је раст примања државне администрација био, ипак, знатно већи. Према неким проценама, њихове плате порасле су за око 15 одсто. Толики раст није надградило само годишње усклађивање с растом потрошачких цена, већ и посебан начин рангирања запослених службеника. Многобројни су са већим коефицијентима "заслужили" и веће плате.

- Замрзавање плата и пензија не би имало велики ефекат на уштеду, али то би била добра порука да држава жели социјалну правду - каже Љубодраг Савић, професор Економског факултета. - Ипак, било би добро да држава прибегне бар замрзавању, ако не и смањењу високих плата, које су честе, како у јавним предузећима, тако и у Народној банци Србије. Невороватно звучи податак да је просек плата у НБС - 108.000 динара. Држава би могла и да укине право добро позиционираним чиновницима да примају зараде на више места.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Zene-slabije-placene-od-muskaraca.sr.html>

Жене слабије плаћене од мушкараца

АУТОРКА: К. Ђорђевић

Иако подаци говоре да четири петине жена и мушкараца у Србији живи у браку, статистичари бележе константан пад броја закључених бракова

Време проведено у кућним пословима (број сати)

	жене	мушкарци
Активности у вези са храном	2,18	0,34
Одржавање домаћинства	0,86	0,49
Брига о детету	0,40	0,16
Бављење текстилом	0,47	0,02
Баштованство и нега кућних љубимаца	0,27	0,43
Куповина и услуге	0,29	0,29
Остали кућни послови	0,05	0,21
Путовања у вези са кућним пословима	0,32	0,33

Извор: Истраживање о коришћењу времена, РЗС

Иако су жене у Србији готово исто образоване као и мушкарци, оне су чешће незапослене и мање су плаћене – о томе сведоче статистика зарада из септембра 2010. године, која говори да је плата жена запослених у здравственој и социјалној заштити износила 48.437 динара, а плата мушкарца 59.415 динара. Зарада жена у државној управи износи 57.783 динара, а мушкарац на истом радном месту добија 60.148 динара. Осим што су мање плаћене на истом радном месту, жене проводе чак два сата дневно више на неплаћеним пословима у домаћинству, а подаци говоре да више од 60 одсто припадница лепшег пола у нашој земљи, осим у сопственој породици, ради и у другом домаћинству – најчешће помаже својим старим и болесним родитељима у кућним пословима.

Језик бројки и слова такође говори да седам одсто жена у Србији спада у категорију самохраних родитеља и саме носе терет подизања детета. Иако подаци говоре да четири петине жена и мушкараца у Србији живи у браку, статистичари бележе константан пад броја закључених бракова, којих је 2010. године било за око трећину мање него 1980. године.

Ово су само неки од занимљивијих података који се налазе у књизи „Жене и мушкарци у Србији: шта нам говоре бројке“, коју потписује др Марина Благојевић-Хјусон, научна саветница у Институту за криминолошка и социолошка истраживања у Београду.

Осврћући се на проблем ниског фертилитета у нашој земљи, др Мирјана Бобић, професор социјалне демографије на Филозофском факултету у Београду и рецензент књиге „Жене и мушкарци у Србији: шта нам говоре бројке“, упозорила је да се без озбиљне интервенције државе у правцу подизања квалитета свакодневног живота, наталитетна статистика неће променити.

„Последња генерација жена у нашој земљи која је рађала довољно деце за репродукцију нације рођена је између 1922. и 1926. године. У свим земљама јужне Европе бележи се ниска стопа фертилитета, јер недостају добре популационе политике које омогућавају усклађивање јавне и приватне сфере. Насупрот неким ретроградним тумачењима социолога да жене због свог себичлука и лагодности неће да рађају више деце, сва озбиљна социо-психолошка истраживања говоре да она жена која није задовољна својим партнером, браком и родитељством неће да рађа децу. Формула за бољи фертилитет гласи: партнер плус срећа једнако дете, а не партнер плус дете једнако – срећа“, истакла је др Мирјана Бобић.

Она је оценила да у нашем друштву постоји велика конфузија вредности – са једне стране се од жене очекује да буде запослена, али се истовремено сматра да дете запослене мајке пати, јер остаје само код куће, односно у обданишту.

Слаб динар празни и буџет државе

АУТОРКА: Аница Телесковић

Уколико евро дође на 120 динара, јавни дуг би догурао до 60 одсто БДП-а, показују рачунице Фискалног савета

Пази шта желиш, можда ти се и оствари! Овим речима је Владимир Вучковић, члан Фискалног савета, јуче коментарисао изјаву Јозефа Акермана, генералног директора Дојче банке, да Србија може да се задужи и до 60 одсто бруто домаћег производа. Рачунице Фискалног савета показују да уколико би до краја године курс достигао вредност од 120 динара за један евро, Србија би већ била на нивоу од 60 одсто БДП-а.

По закону о буџетском систему, државни зајам не би смео да пређе 45 одсто БДП-а. А одговор на питање докле смо стигли – последњих неколико месеци је ускраћен пореским обвезницима, јер је Министарство финансија престало да објављује те податке. У Фискалном савету, ипак, израчунали су да је дуг већ прешао 50 одсто бруто производа. И то при веома конзервативној процени вредности курса од 111 динара за евро. Зашто је за ниво дуга важна курсна листа? Зато што су државни зајмови углавном у инострану валути, док се БДП обрачунава у динарима, па се са падом вредности курса повећава учешће дуга у бруто производу.

У Фискалном савету додају да се врло често превиђа чињеница да Србији тек предстоји трошак по основу реституције и да држава треба грађане да обештети за некада одузету дедовину. Све заједно то ће нас коштати више од 1,7 милијарди евра, односно око пет одсто БДП-а.

– Ми смо већ дубоко ушли у црвену зону и на нове позајмице државе не смемо безбрижно да гледамо – упозорава Вучковић.

Чак и кад би се мере Фискалног савета, које, између осталог, подразумевају замрзавање плата и пензија и повећање ПДВ-а, одмах примениле, јавни дуг би на крају године био на нивоу од око 54 одсто. Дуг би наставио да расте и током 2013. године, јер је тренд раста веома тешко преокренути. Ниво државног зајма почео би да се обара тек 2014. године. Чланови Фискалног савета нису усамљени у тој процени. И они који нас гледају са стране јавни дуг виде као ризик. Аналитичари Ерсте групе процењују да ће јавни дуг до краја године бити већи од 55 одсто и то са курсом од 116 динара за евро.

Без обзира на то што критеријуми Европске уније дозвољавају земљама чланицама да њихов државни дуг буде до 60 одсто БДП-а, то према Вучковићевој оцени, не може да важи за Србију. Јер, истраживања показују да половина земаља у развоју кризу јавног дуга доживи већ на нивоу задужености мањем од 50 одсто бруто производа.

А зашто за Србију додатно повећање дозвољеног нивоа задуживања на 60 одсто не би било добро, можда је најбоље објаснио гувернер Дејан Шошкић још пре неколико месеци: „Граница је успостављена на том нивоу за земље које имају релативно редован и једноставан приступ међународном финансијском тржишту. Ми нисмо таква земља. Тих 45 одсто у нашем закону о буџетском систему добра је мера и не би требало да се лимит повећава навише”.

За државу је увек боље, казао је први човек централне банке, да има ниво дуга који је испод те горње границе и да постоји одређени маневарски простор за случај потребе.

И током прошле године, гувернер је неколико пута јавности слао поруке да Србија може да настави да се задужује само уколико то дозволи привредни раст. Јер, док год земља има релативно динамичну стопу привредног раста јавни дуг, по правилу, није проблем. У супротном, државе тако могу да уђу у маказе и онда, уколико су, ушле у тај проблем с високим нивоом јавног дуга онда их „казни“ финансијско тржиште. И то тиме што каже да та држава има мањи степен способности враћања дугова у дугом року и подигну им каматне стопе на задуживање, што додатно погоршава ситуацију, објашњавао је гувернер.

У Фискалном савету истичу да и неке земље које су чланице Европске уније имају много нижи ниво јавног дуга од нас, попут Бугарске (20), Летоније и Литваније (око 40 одсто). Како је онда могуће да Јапан себи може да дозволи ново дуга и од 200 одсто БДП-а.

– Државни дуг Јапана је индексиран у јенима, дакле њиховој националној валути – кажу у Фискалном савету. – Такође, они су извозно оријентисана економија, што значи да сами у сопственој валути могу да сервисирају своје обавезе. Никада као земља нису доживели банкрот, њихов рејтинг на финансијском тржишту је велики. Као народ су, такође окренути штедњи, тако да ми ни у ком случају не можемо да се упоређујемо нити с Јапаном, нити са развијеним европским земљама – кажу у Фискалном савету.

Спорења због мерења

Народна банка Србије и Министарство финансија различито мере ниво јавног дуга, а та разлика је првенствено методолошке природе. Такође, Министарство финансија је недавно почело да објављује упоредне податке о нивоу јавног дуга по критеријумима Европске уније, али и по нашем закону о јавном дугу. Разлика је у томе што су наши прописи ригорознији и у јавни дуг укључују и државне гаранције, док се по Мастрихту рачунају само активирани. Међутим, од две милијарде гаранција, колико је наша држава издала, чак половина је активирана. У стручној јавности може да се чује и оцена да свуда у Европи и сива економија улази у обрачун БДП-а. Код нас то није случај. Због тога су наши капацитети за задуживање смањени.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/327344/Jacanje-dinara-za-03-odsto-danas-11527-za-evro>

Јачање динара за 0,3 одсто, данас 115,27 за евро

ИЗВОР: Бета

Динар је данас ојачао према еврџ за 0,3 одсто и званичан средњи курс износи 115,2687 динара за један евро.

Према званичном средњем курсу НБС, евро кошта 38 пара мање него јуче када је курс био 115,6515 динара за један евро.

На месечном нивоу динар је према еврџ слабији за 2,9 одсто, на годишњем за 13,6 одсто, а од почетка 2012. године за 9,2 одсто.

Динар је ове године био најјачи 11. јануара, када је један евро коштао 103,6922 динара.

Централна банка је ове године на међубанкарском девизном тржишту продала укупно милијарду и 288,8 милиона евра да би стабилизовала курс.

КАКО СУ ПРОЋЕРДАНЕ ПАРЕ ОД ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Mogli smo da napravimo hiljadu kilometara puta

Prema podacima Agencije za privatizaciju, od 2001. do danas u budžet Srbije se sliło više od pet milijardi evra od prodaje preduzeća, računajući tu i prihode od prodaje Mobtela, osiguravajućih kuća i banaka. Procene su da je gotovo celokupan iznos potrošen nenamenski, za plate i penzije, a moglo se izgraditi hiljadu kilometara autoputa.

KATARINA MARKOVIĆ

Više od polovine ovih sredstava u državnu kasu se sliło od 2004. do 2008. godine (vlada Vojislava Koštunice) kada ne samo da nije ostvarena nijedna krupna investicija već nije sprovedena ni bilo koja strukturna reforma. To je možda najbolji pokazatelj da je blizu tri milijarde evra prihoda u ovoj „zlatnoj fazi“ privatizacije, u kojoj je samo prodaja Mobtela donela 1,5 milijardi evra, završilo u javnoj potrošnji.

Pare su, kako za „Blic“ objašnjava jedan bivši ministar u Vladi Srbije, trošene na plate

ПРИХОДИ ОД ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ДРУШТВЕНИХ ПРЕДУЗЕЋА, У МИЛ. ЕУР 2001-2012

Izvor: Bilten javnih finansija

i penzije, izmirivanje dugova javnih preduzeća, a više od polovine novca od prodaje Mobtela preusmereno je u na-

cionalni investicioni plan koji se pokazao kao neproduktivan način za trošenje prihoda od privatizacije.

– Umesto što je formiran NIP, trebalo je reformisati penzioni sistem. Kada se u budžet slije tako značajan iznos sredstava, najbolje je sprovesti reformu jednog velikog sistema – objašnjava ovaj bivši ministar iz ekonomskog resora. Kakva je zapravo bila sudbina novca dospelog u budžet po osnovu prodaje državnih preduzeća, najbolje ilustruje izveštaj Državne revizorske institucije o

НАЈВЕЋА ПРЕДУЗЕЋА КОЈА СЕ НАЛАЗЕ У ПОСТУПКУ РЕСТРУКТУРИРАЊА, ПРЕМА БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ СУ:

- HK RTB BOR d.o.o. HOLDING, Bor
- JP za podzemnu eksploataciju uglja, Resavica, Resavica
- HK IHP Prva petoletka, Trstenik
- GRUPA Zastava vozila
- HOLDING RMHK Trepča a.d., Zvečan
- PKB Beograd a.d., Padinska Skela
- Holding Industrija kablova Jagodina
- Holding Yumco a.d.
- HIP - Petrohemija
- IMK 14. oktobar Kruševac

Izvor: Agencija za privatizaciju

Zdravković procenjuje da se sa pet milijardi evra mogla obnoviti celokupna putna infrastruktura u Srbiji. „To je bilo sasvim dovoljno da se izgradi hiljadu kilometara autoputa kroz Srbiju“, objašnjava on. Ako to prevedemo u srpske puteve, mogli smo da izgradimo novi autoput od Subotice do makedonske granice, put prema Crnoj Gori, sredimo Ibarsku magistralu, povežemo sve što treba u Srbiji – i još dan nam ostane novca.

Ministar za privatizaciju u prvoj vladi posle 5. oktobra Aleksandar Vlahović kaže da je para od privatizacije trebalo sprovesti reformu javnog sektora, a ne finansirati javnu potrošnju. U tom smislu, prema njegovim rečima, najmanje je učinjeno od 2004. do 2008. kada je ostvaren najveći priliv po osnovu privatizacije.

– Niti je reformisan PIO, niti sprovedena privatizacija javnih preduzeća, niti reformisana državna administracija, a vrlo malo se uradilo i na planu reforme obrazovanja – kaže Vlahović za „Blic“.

On objašnjava da makroekonomske teškoće sa kojima se trenutno suočavamo nisu bile u ovoj meri uočljive sve dok je, do izbijanja ekonomske krize, bilo priliva novca po osnovu privatizacije.

Ekonomista Miroslav

НЕЋЕ БИТИ ВЕЋИХ ПРИХОДА

Vladislav Cvetković, direktor Agencije za privatizaciju, kaže da od prodaje preostalih preduzeća ne treba očekivati značajne prihode. On je dodao da imamo još pet stotina neprivatizovanih preduzeća od kojih će manje od dve stotine moći da nađu kupca.